

Reparationsarbeten på Virsbo kyrkas klockstapel

Antikvarisk kontroll

Virsbo 2:3
Ramnäs socken
Västmanland

Helén Sjökvist

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Bakgrund.....	1
Beskrivning.....	2
Genomförda arbeten.....	3
Referenser.....	5
Kart- och arkivmaterial.....	5
Otryckta källor.....	5
Litteratur.....	5
Tekniska och administrativa uppgifter.....	5

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen
Stora Gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
Fax: 021-14 57 20
E-post: info@kmmd.se

© Kulturmiljövård Mälardalen 2007

Omslagsfoto: Virsbo kyrka och klockstapel. Foto: Helén Sjökvist.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01407.

ISSN: 1653-7408
ISBN 978-91-86019-24-2

Tryck: Kulturmiljövård Mälardalen, Västerås 2008

Beskrivning

Klockstapelns konstruktion är uppbyggd med en timmerkonstruktion som på sidorna täckts med liggande förvandringspanel. På takfallen ligger spån direkt på läkten.

Taket var delvis lagt med sågade spån av dålig kvalitet och delvis med klivet spån av något bättre kvalitet. Det sågade spånet var i mycket dåligt skick på takfallen. Spån saknades och var spruckna. Vid något tillfälle tycks man istället för att tjära spånet istället ha målat dessa med svart färg av en typ som där den är bevarad är relativt seg. Färgtypen är dock inte klarlagd. De befintliga sågade spånen hade avskurna hörn och var cirka 30 cm långa.

Figur 2. Klockstapelns yttre utseende från söder före påbörjade åtgärder. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 3. Norra övre takfallet med saknade och spruckna spån. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 4. Södra takfallet före påbörjan av arbetet. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 5. Klockan som invigts av Pius XI. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 6. nedplockning av spån på norra övre takfallet. Foto: Helén Sjökvist.

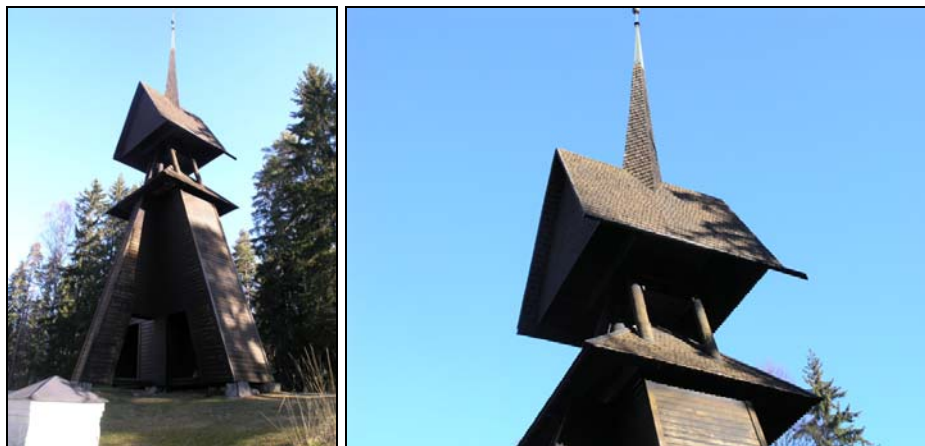
Figur 7. Spån på nedre norra takfallet. Foto: Helén Sjökvist.

Genomförda arbeten

Vad gäller klockstapelns träpanel var denna i gott skick och inget virke behövde bytas. Panelen tjärades liksom spånen med dalbränd trätjära från Claessons.

På det nedre takfallet behövdes endast enstaka spån bytas innan omtjärning. På de övre takfallen var skicket på spånen betydligt sämre. På norra takfallet, som vetter mot kyrkan, var spånet så pass dåligt att en total omläggning var nödvändig. De sågade spånen ansågs ur antikvarisk synvinkel kunna bytas mot kluvna spån av bättre kvalitet. Tanken var att dessa då skulle ha samma typ av avsågade hörn som de befintliga spånen. Eftersom de levererade spånen var av mycket olika bredd kunde detta dock ej genomföras.

Nya spån köptes från Kyrktak Bygg och konsult i Norrköping. Till spikning har använts blank spik.

Figur 8. Klockstapeln sedd från sydväst efter åtgärder. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 9: Södra takfallet efter åtgärder. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 10. Klockstapeln sedd från norr efter åtgärder. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 11. Norra övre takfallet och spiran efter åtgärder. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 12. På sidorna har spånet inte bytts ut. Foto: Helén Sjökvist.

Referenser

Kart- och arkivmaterial

Gröna kartan.

ATA arkiv:

Fagerstaposten 1964-09-25

VLT 1976-07-25

VLT 1979-03-27

Otryckta källor

Hammarskiöld, Rolf. 2005. Karakterisering av Virsbo kyrka. Västerås stift.

Litteratur

Ahlberg, Hakon och Björklund, Staffan. 2000. *Västmanlands kyrkor i ord och bild*. Förlag Staffan Björklund. Borlänge.

Tekniska och administrativa uppgifter

Kulturmiljövård Mälardalen nr:	06115
Länsstyrelsen dnr:	433-10767-06
Fastighetsbeteckning:	Virso 2:3
Landskap:	Västmanland
Län:	Västmanlands län
Socken:	Ramnäs
Kommun:	Surahammar
Ägare-beställare:	Ramnäs församling
Entreprenör:	Byggcompaniet i Mälardalen AB
Antikvarisk kontroll:	Kulturmiljövård Mälardalen Helén Sjökvist Stora gatan 41 722 12 Västerås

